

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ»
КЕАҚ Ғылыми кеңес
отырысында
11.06.2024 ж. №11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ

**«D063 - САЯСАТТАНУ ЖӘНЕ КОНФЛИКТОЛОГИЯ»
білім беру бағдарламалары тобына
докторантураға түсушілерге арналған
емтихан бағдарламасы**

I. Жалпы ережелер

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы сұхбаттасудан, эссе жазудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

Блогы	Балы
1. Сұхбаттасу	30
2. Эссе	20
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	50
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 3 сағат 10 минут, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

II. Түсу емтиханын өткізу тәртібі

1. «D063 - Саясаттану және конфликтология» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250 сөзден кем болмауы керек.

Эссе мақсаты – теориялық білімге, әлеуметтік және жеке тәжірибеге негізделген өз аргументациясын құрастыру қабілетінде көрініс табатын аналитикалық және шығармашылық қабілеттер деңгейін анықтау.

Эссенің түрлері:

- зерттеу қызметіне ынталандырушы себептерді ашатын мотивациялық эссе;
- жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдістемесін негіздейтін ғылыми-аналитикалық эссе;

- пәндік саладағы ғылыми білімнің әртүрлі аспектілерін көрсететін проблемалық/тақырыптық эссе.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар:

«Мемлекеттік саясат» пәні

Тақырып 1. Мемлекеттік саясаттың негіздері

Мемлекет ұғымы: түсінігі мен мәні. Мемлекеттік саясаттың негізгі түсініктері, функциялары мен әдістері. Мемлекеттік саясаттың мақсаттары мен басымдықтары. Мемлекеттік саясаттың даму кезеңдері. Мемлекеттік саясатты қалыптастыру тетіктері.

Тақырып 2. Саясат және басқару

Саясат әлеуметтік құбылыс ретінде. Саясаттың мақсаттары, құралдары мен әдістері. Саяси көшбасшылық функцияларын жүзеге асырудың ерекшеліктері және олардың билікті ұйымдастырудағы рөлі. Саяси биліктің қоғамдық және мемлекеттік формалары. Сайлау науқандары мен референдумдардағы саяси менеджмент. Қазақстандық парламентаризмді жетілдіру.

Тақырып 3. Саясаттың ашықтығы мен айқындығы

Саясаттың ашықтығы функциялары. Мемлекеттік басқарудағы ашықтық компоненттері. Мемлекеттік саясаттың этикалық мәселелерінің аспектілері. Демократия туралы классикалық және заманауи идеялар. Өтпелі типтегі қоғамдардағы модернизация. Қазақстанның саяси дамуының либералдық-демократиялық, социал-демократиялық және ұлттық-демократиялық баламалары.

Тақырып 4. Мемлекеттік саясатты талдау және өңдеу

Мемлекеттік саясатты саралау. Мемлекеттік мақсатты бағдарламалардың мәні және жіктелуі. "Қазақстан-2050" Стратегиясы мәнмәтініндегі ҚР мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтары.

Тақырып 5 . Мемлекеттік саясаттың құқықтық және экономикалық негіздері

Мемлекеттік саясатты құқықтық реттеудің тетігі мен деңгейлері. Мемлекеттік саясат саласындағы заңнамалық және нормативтік актілердің негізгі элементтері. Қазақстан Республикасындағы конституциялық реформаның ерекшеліктері.

Тақырып 6. Мемлекеттік саясатты институционализациялау және азаматтық қоғам

Саяси институт және саяси институционализация. Азаматтардың мемлекеттік саясатқа қатысу нысандары. Азаматтық қоғам мен құқықтық және мемлекет арасындағы байланыс. Саяси партиялар және олардың қоғам мүдделерін іске асыруға қатысуы. Саяси партияның имиджін қалыптастыру.

Қазақстанның партиялық жүйесінің ерекшеліктері (шығу тегі, идеологиялық бағдарлары, қазақстандық партиялардың электораты). Қазақстандағы әлеуметтік әріптестік институтының қалыптасуы мен дамуы.

Тақырып 7. Мемлекеттік экономикалық саясат

Мемлекеттік экономикалық реттеу. Мемлекеттің экономикаға араласуының формалары мен әдістері: тікелей араласу, жанама араласу. ҚР Экономикалық Саясаты. Қазіргі жағдайда Қазақстан Республикасының дағдарысқа қарсы мемлекеттік бағдарламасы. Шағын және орта кәсіпкерлік саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары.

Тақырып 8. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты Сыбайлас жемқорлық ұлттық қауіпсіздікке төнген қауіп ретінде. Сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін негізгі факторлар. Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін қалыптастыру. Терроризм мен экстремизмге қарсы іс-қимыл саласындағы әлемдік тәжірибе және халықаралық ынтымақтастық.

Тақырып 9. Мемлекеттік монополияға қарсы саясат.

Бәсекелестік ұғымы және оны күшейтетін факторлар. Қазақстандағы монополияға қарсы органдар: құрылымы мен өкілеттіктері. Қазақстандағы монополияға қарсы реттеу.

Тақырып 10. Мемлекеттік әлеуметтік саясат

Мемлекеттің әлеуметтік саясаты: мәні, мазмұны, функциялары. "Адами капитал" "инновациялық экономиканы" дамыту факторы ретінде. Мемлекеттің әлеуметтік саясатының экономикалық негізі. Әлеуметтік саясаттың бөлімдері: салық, бюджет саясаты, еңбек нарығындағы саясат, денсаулық сақтау саясаты. Мемлекеттік жастар саясаты. "ҚР Мемлекеттік жастар саясатының тұжырымдамасы". Мемлекеттік білім беру саясаты. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстандық жоғары білім беру саласындағы реформалар. Ғылым мен техника саласындағы басымдықтар және ҚР Стратегиялық мемлекеттік даму бағдарламаларын іске асыру.

Тақырып 11. Мемлекеттік мәдени саясат

Мәдени саясаттың мәні мен негізгі мазмұны. Мәдени саясатты саяси-құқықтық қамтамасыз ету. Қазақстан аумағындағы тарихи-мәдени ескерткіштерді қалпына келтіруге бағытталған мемлекеттік бағдарламалар. "Рухани Жаңғыру" бағдарламасы және жастардың саяси санасы мен мәдениеті. Қазіргі Қазақстан қоғамының саяси мәдениеті.

Тақырып 12 . Мемлекеттік ақпараттық саясат

БАҚ саласындағы мемлекеттік саясат. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. Электрондық бұқаралық коммуникация құралдары. Қазақстан Республикасында электрондық үкіметті қалыптастырудың мемлекеттік бағдарламасы. "Цифрлық Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасын іске асыру. Саяси кеңістіктегі жаңа медиа технологиялардың рөлі.

Тақырып 13. Мемлекеттік ұлттық саясат

Қазіргі саяси дискурстағы "ұлттық мүдделер" және "ұлтшылдық"

ұғымдары. Мемлекеттік ұлттық саясаттың мәні мен негізгі міндеттері. Қазақстанның ұлттық саясаты. Қазақстан Республикасында тілдерді қолдану мен дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Шетелде тұратын отандастарды қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы. ҚР ұлттық-мемлекеттік бірегейлікті қалыптастырудың әлеуметтік-мәдени негіздері. ҚР этносаралық және конфессияаралық келісімді сақтау саясаты.

Тақырып 14. Дін саласындағы мемлекеттік саясат

Діни саясатты анықтау, оның мақсаты мен міндеттері. Мемлекеттік-конфессиялық қатынастар. Мемлекеттік-конфессиялық қатынастардың модельдері. Қазақстан Республикасындағы конфессияаралық қатынастар. Мемлекет пен конфессиялардың, сондай-ақ діни, дінаралық және қоғамдық ұйымдардың әлеуметтік әріптестігі. Қазақстан Республикасындағы діни қатынастарды реттеудің саяси-құқықтық тетіктері.

Тақырып 15 . Мемлекеттік экологиялық саясат

Мемлекеттік экологиялық саясат. Тұрақты даму Тұжырымдамасы. Қазақстандық экологиялық саясаттың негізгі бағыттары. Қазақстан Республикасының экологиялық қауіпсіздік тұжырымдамасы.

Тақырып 16 . Ұлттық қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік саясат

"Ұлттық қауіпсіздік" анықтамасы. Қазіргі әлемдегі ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері. Ұлттық қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік саясаттың мәні мен негізгі мазмұны. Деструктивті саяси ағымдардың таралуы және Ұлттық қауіпсіздік пен саяси тұрақтылық мәселелері.

«Мемлекеттік басқару» пәні

Тақырып 1. Мемлекеттік басқару, оның табиғаты мен әлеуметтік мәні

Мемлекеттік басқару, оның табиғаты мен әлеуметтік мәні.

Басқару, оның мәні мен құрылымы. Басқарудың жүйелік тәсілі, функциялары және басқару құрылымы. Мемлекеттік басқару және саясат теориясының әдіснамалық мәселелері. Мемлекеттік басқарудағы билік тармақтарын бөлу механизмі. Мемлекеттік басқару модельдері (классикалық, социалистік, корпоративтік, Good Governance және т. б.).

Тақырып 2. Мемлекеттік басқару мемлекеттік билікті жүзеге асыру өнері ретінде

Мемлекеттік басқарудың негізгі функциялары (ақпараттық қамтамасыз ету, болжау, модельдеу, жоспарлау, ұйымдастыру, үйлестіру, реттеу, бақылау және т.б.). Мемлекеттік басқару жүйесінің қайшылықтары. Мемлекеттік басқарудың нәтижелілігі мен тиімділігі. Мемлекеттік басқару түрлерін жіктеудің негізгі критерийлері.

Тақырып 3 . Саяси билік және мемлекеттік басқару

Мемлекеттік билік: құру мен жұмыс істеудің құқықтық мәселелері. Билік және басқару мемлекет қызметінің нақты форматтары ретінде. Саяси билік және мемлекеттік басқару ұғымдарын түсіндіру. Мемлекет саяси процестерді басқарудың субъектісі ретінде. Саяси процестерді мемлекеттік басқаруды талдаудың теориялық және қолданбалы модельдері. Қазақстан

Республикасы саяси жүйесінің трансформация кезеңдері. Қазіргі заманғы сайлау технологиялары және оларды әртүрлі елдердің саяси тәжірибесінде қолдану ерекшеліктері.

Тақырып 4 . Мемлекеттік басқару жүйесінің негізгі белгілері

Мемлекеттік басқару жүйесінің жалпы сипаттамасы. Мемлекеттік басқарудың құрылымдық жүйелік-мақсатты моделі. Мемлекеттік басқару процесінде мемлекеттік саясатты іске асыру. Мемлекеттік басқару жүйесінде шешімдер қабылдау процесі. Мемлекеттік басқарудағы корпоративтік тәсіл. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызмет және оны жетілдіру үшін қажетті шаралар.

Тақырып 5. Мемлекеттік басқарудың мемлекеттік құрылыс нысандарына тәуелділігі

Мемлекеттік басқарудың мемлекеттік құрылыс нысандарына тәуелділігі. Мемлекеттік және жеке сектордағы басқару жүйелерінің арасындағы айырмашылықтар. Мемлекеттік басқарудағы қажетті әртүрлілік принципі. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі тікелей және кері байланыстар. Мемлекеттік басқарудағы типтік және бірегей. Мемлекеттік басқарудың мақсаттары. "Мақсаттар ағашы" басқару жүйесі ретінде. Мемлекеттік басқару принциптері. Әр түрлі саяси режимдердегі мемлекеттік басқару формалары. Мемлекеттік басқаруды орталықтандыру және орталықсыздандыру.

Тақырып 6. Саяси шешімдер және мемлекеттік шешімдер

Мемлекеттік шешімдердің түрлері мен нысандары. Мемлекеттік басқару шешімдерін қабылдау және іске асыру технологиялары. Шешім қабылдау процесінде бәсекелестіктің рөлі. Нормативтік құқықтық актілер түсінігі және жіктелуі. шешім қабылдау жобаларын жоспарлау, дайындау және келісу. Орталық және басқа да атқарушы органдардың нормативтік-құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу. Саяси консалтингтің мәні мен түрлері.

Тақырып 7. Мемлекеттік басқару факторлары

Мемлекеттік басқарудың сипатын анықтайтын объективті жағдайлар. Мемлекеттік басқарудың субъективті факторы, оның құрылымы мен сапалық сипаттамалары. Субъективті фактордың ұйымдастырылуы және оның мемлекеттік басқару сапасына әсері. Мемлекеттік басқарудың құқықтық негізі.

Тақырып 8. Мемлекеттік басқарудың ұйымдастырушылық принциптері мен функциялары.

Мемлекеттік басқару институтының күрделілігі. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі жаңа үрдістер. Қоғамды басқару мемлекеттің басты мақсаттарының бірі ретінде. Мемлекет функцияларының жалпы сипаттамасы. Мемлекеттік басқарудың ішкі және сыртқы функциялары. Мемлекеттік басқарудың тұрақты және уақытша функциялары. Функциялар мемлекет қызметінің негізгі бағыттарының көрінісі ретінде.

Тақырып 9. Мемлекеттік басқарудың жүйелік сипаттамалары

Мемлекеттік басқару жүйесі: түсінігі мен құрылымы. Саясат пен басқарудың жүйелік сипаттамаларын салыстыру. Мемлекеттік басқару

жүйесінің жалпы сипаттамасы. Мемлекеттік қызмет Мемлекеттік басқару жүйесінің негізгі институты ретінде. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі бюрократияның рөлі мен функциялары. Мемлекеттік қызметтегі кадр саясаты: шетелдік тәжірибе. Шетелдегі әкімшілік реформалардың тәжірибесі және Қазақстандағы әкімшілік реформаның ерекшеліктері.

Тақырып 10. Мемлекеттік басқару жүйесінде шешімдер қабылдау процесі

Мемлекеттік басқару жүйесіндегі стратегиялық жоспарлаудың рөлі. Шешім қабылдау процесінде бәсекелестіктің рөлі. Мемлекеттік және жеке сектордағы басқару жүйелерінің арасындағы айырмашылықтар. Шешім қабылдау процесінде басқару принциптері. Саяси көшбасшының имиджін қалыптастыру және оның шешім қабылдау процесіндегі рөлі.

Тақырып 11. Мемлекеттік-басқарушылық қызмет

Мемлекеттік басқару қызметі, оның мәні мен ерекшеліктері. Басқару қызметінің нысандары. Мемлекеттің басқару қызметінің әдістері мен құралдары. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі коммуникациялардың рөлі. Мемлекеттік аймақтық саясат.

Тема12. Әлеуметтік саланы мемлекеттік басқару негіздері

Мемлекеттік басқарудың дербес саласы ретінде әлеуметтік саясатқа көзқарастарды қалыптастыру. Әлеуметтік саясатты бағалаудың заманауи тәсілдері. Мемлекет нарықтық экономиканың әлеуметтік бағытының кепілі ретінде. Халықты қоғамдық игіліктермен қамтамасыз етудегі мемлекеттің рөлі. Әлеуметтік саясаттың негізгі компоненттері және мемлекеттің әлеуметтік көмек түрлері. Мемлекеттің тұтынушылардың құқықтары мен мүдделерін қорғауы. Мемлекеттің әлеуметтік саясатының тиімділігін бағалау принциптері. ҚР- дағы демографиялық және отбасылық саясаттың негізгі міндеттері. ҚР денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бағдарламалары.

Тақырып 13. Экономика саласындағы мемлекеттік басқару негіздері

Экономика саласындағы мемлекет: мәні, функциялары және оны реттеудің негізгі бағыттары. Экономиканы мемлекеттік басқарудың қалыптасу және эволюция кезеңдері. Мемлекет кәсіпкерлік қызмет үшін жағдайларды қамтамасыз етудің кепілі ретінде. Экономиканы мемлекеттік реттеудің негізгі бағыттары. Мемлекеттік органдардың елдің экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі қызметі және оны жетілдіру проблемасы. Мемлекеттік органдардың Экономикалық қылмысқа қарсы күрес жөніндегі қызметі. Мемлекет пен бизнестің өзара іс-қимылының сипаты мен мақсаттары. Өтпелі экономикадағы кәсіпкерлік құрылымдарды саясаттандыру. Экономикалық процестерді реттеудің нарықтық және мемлекеттік тетіктері.

Тақырып 14. Мемлекеттік басқарудың тиімділігі

Мемлекетті басқару жөніндегі қызметтің әлеуметтік-экономикалық тиімділігінің проблемасы. Мемлекеттік басқару тиімділігінің критерийлері. Тиімділік өнімділігін бағалау. Өнімділік пен тиімділікті бағалау критерийлерін әзірлеу. Адами фактор және оның мемлекеттік басқару

тиімділігіне әсері. Мемлекеттік органдардың өнімділік пен тиімділікке әсері. Басқарудың әлеуметтік тиімділігі: оның құрылымы, өлшемдері, көрсеткіштері.

Тақырып 15. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік басқару

Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының жүйесі. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызметтің жай-күйі және оны жетілдіру үшін қажетті шаралар. Қазақстандағы мемлекеттік басқарудың ұйымдастырушылық қағидаттары мен функциялары және олардың ерекшеліктері. Жергілікті өзін-өзі басқару модельдері. Қазақстан Республикасындағы заң шығарушы және атқарушы билік реформалары. Қазақстан Республикасындағы конституциялық реформа.

«Саяси конфликтология» пәні

Тақырып 1. Конфликтологияның жалпы теориясына кіріспе

Жанжал әлеуметтік өмірдің әлеуметтік феномені ретінде. Әлеуметтік қайшылықтар мен әлеуметтік жанжалдар. Әлеуметтік жанжалдың құрылымы. Әлеуметтік жанжалдың көздері, себептері. Әлеуметтік дамудағы әлеуметтік жанжалдың функциялары.

Тақырып 2. Жанжалдарды зерттеудің негізгі теориялық тәсілдері

Ежелгі әлемдегі, орта ғасырдағы, жаңа және қазіргі уақыттағы жанжал мәселесі. Конфликтологияның пайда болуы мен дамуы арнайы ғылыми пән ретінде. Г. Зиммель жанжалының әлеуметтануы. Л. Козер «позитивті-функционалды жанжал». Р. Дарендорфтың қоғамының жанжал моделі. К. Боулдинг жанжалдың жалпы теориясы. Жанжал теориясына марксистік көзқарас. Жанжалдардың алдын алу мен шешудің жалпы теориясы. Шетелдік психологиялық мектептердің негізгі бағыттары. Адам қажеттіліктерінің теориясы (Дж. Бертон, Дж. Фишер, К. Митчелл). Қазіргі жанжал теориялары. Жанжалдарды зерттеу орталықтары.

Тақырып 3. Саяси жанжалдар, олардың қоғамдық өмірдегі орны

Саяси жанжалдардың себептері. Саяси жанжалдардың ерекшеліктері. Саяси жанжалдардың субъектілері. Саяси жанжалдардың функциялары. Саяси жанжалдарды институционализациялау мәселесі. Посткеңестік кеңістіктегі саяси жанжалдардың ерекшеліктері.

Тақырып 4. Саяси жанжалдардың типологиясы

Мемлекеттік-құқықтық жанжалдар. Мәртебелік және рөлдік қақтығыстар. Саяси мәдениеттердің қақтығыстары. Мүдделердің. Құндылық қақтығыстары. Сәйкестендіру жанжалдары. Тік және көлденең қақтығыстар. "Нөлдік сомамен" қақтығыстар және "нөлдік емес сомамен" қақтығыстар. Институционализацияланған және институционализацияланбаған қақтығыстар.

Тақырып 5. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі жанжалдар

Мемлекеттік басқарудағы жанжалдардың табиғаты. Биліктің заң шығарушы және атқарушы тармақтары арасындағы қақтығыс. Саяси дағдарыс. Үкімет дағдарысы. Парламенттік дағдарыс. Конституциялық дағдарыс. Басқару аппаратының әртүрлі буындары арасындағы жанжалдар.

Саяси жанжалдарды реттеудің негізгі кезеңдері.

Тақырып 6. Этносаяси жанжалдар

Қазіргі әлемдегі этносаяси процестердің негізгі тенденциялары. Этникалық қақтығыс: анықтау және типология мәселелері. Этносаяси қақтығыстардың мәні мен негізгі себептері. Этносаяси қақтығыстар динамикасы. Этносаяси қақтығыстарды реттеу технологиялары.

Тақырып 7. Саяси жанжалдар динамикасы

Саяси қақтығыстар динамикасының факторлары. Саяси қақтығыстардың кезеңдері мен деңгейлері. Жанжал жағдайы. Жанжалдың даму кезеңі. Жанжалдың жасырын күйден тараптардың ашық қақтығысына ауысуы. Эскалация процесі және шарттары. Қақтығыстың деэскалациясы. Жанжалдың аяқталу кезеңі. Саяси қақтығыстың салдары. Саяси қақтығыстың ауырлығы мен ұзақтығын анықтайтын факторлар. Саяси дағдарыстың маңызды сипаттамалары мен түрлері. Посткеңестік кеңістіктегі саяси транзит.

Тақырып 8. Әлеуметтік шиеленіс жанжалдың көрсеткіші ретінде

Конфликтологияның әлеуметтік функциялары. Әлеуметтік шиеленіс теориялары. Әлеуметтік шиеленістің құрылымы. Әлеуметтік шиеленістің заңдылықтары. Әлеуметтік шиеленісті өлшеу әдістері.

Тақырып 9. Халықаралық қатынастардағы жанжалдар

Қақтығыстардың себептері туралы халықаралық қатынастар теориялары. Халықаралық қақтығыстардың ерекшеліктері. Теориялардың практикалық маңыздылығы: саяси реализм, идеализм, неореализм, неолиберализм, құрылымдық теориялар. Төмен және жоғары қарқынды қақтығыстар, қарулы қақтығыстар, халықаралық терроризм. ХХІ ғасырдағы халықаралық қақтығыстарды шешудегі БҰҰ құрылымдарының рөлі. ХХ ғасырдың екінші жартысы-ХХІ ғасырдың басындағы халықаралық қақтығыстардың негізгі тараптары және оларды реттеу тәсілдері.

Тақырып 10. Саяси жанжалдардағы зорлық-зомбылық

Адамның агрессивтілігін биогенетикалық түсіндіру (Шпенглер). Психологиялық бағыт (З. Фрейд). Зорлық-зомбылық саяси үстемдік пен үстемдік құралы ретінде. Құрылымдық зорлық-зомбылық. Мәдени зорлық-зомбылық (Й. Галтунг). Саяси қақтығыстарда зорлық-зомбылықты қолдануды шектеу тетіктері.

Тақырып 11 . Саяси жанжалдарды реттеу және шешу

Саяси қақтығыстарды реттеу және шешу түсінігі. Саяси қақтығысты институционализациялау оны реттеудің шарты ретінде. Саяси қақтығыстарды реттеудегі әлеуметтік-саяси күштердің арақатынасын ескеру. Ымыраға келу және консенсус саяси қақтығыстарды реттеу және шешу әдістері ретінде. Деструктивті қақтығыстардың алдын алуда мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимылы. Саяси қақтығыстарды шешудегі үшінші тараптың рөлі. Жанжалдарды басқару технологиялары. "Жанжал ағашы" әдісі.

Тақырып 12 . Келіссөздер

Келіссөздер саяси қақтығыстарды шешудің тәсілі ретінде. Келіссөздерге

дайындық. Келіссөздер кезеңдері. Позциялық сауда. Мүдделер негізінде келіссөздер. Келіссөздер функциялары. Келіссөздер стратегиясы. Келіссөздердің тактикалық әдістері. Көпжақты келіссөздер. Келіссөздер арқылы жанжалдарды реттеу тетіктерін жетілдіру. Жанжалдарды болдырмау және реттеу негізі ретінде келіссөздер мәдениетін қалыптастыру.

Тақырып 13 . Медиация үшінші тараптың Қатысу нысаны ретінде

Медиация әдістері. Фасилитаторлық Медиация. Консультациялық делдалдық. Төрелік элементтерімен делдалдық. Міндетті төрелік. Ұсынымдық төрелік. Төрелік "соңғы ұсыныс". Шектеулі төрелік. Саяси қақтығыстарды шешудегі халықаралық ұйымдардың рөлі. Қазақстан Республикасының бейбітшілікті нығайту, жанжалды жағдайларды, дағдарыс құбылыстарын реттеу жөніндегі делдалдық қызметі.

Тақырып 14. Қазақстандағы саяси жанжалдардың алдын алу жолдары мен тәсілдері

Қазақстандағы жанжал деңгейі: тәуекелдер мен ықтимал қауіптер. Қазақстандағы қақтығыстарды шешу әдістері. Қазақстандағы деструктивті қақтығыстардың алдын алудағы мемлекет пен азаматтық қоғамның рөлі.

«Қазіргі халықаралық қатынастар және жаһандық дамуы» пәні

Тақырып 1. Халықаралық қатынастар: мәні, қалыптасу тарихы және негізгі салалары

«Халықаралық қатынастар», «халықаралық саясат» және «әлемдік саясат» санаттарының арақатынасы. Халықаралық қызметтің, ынтымақтастықтың және қарсыласудың негізгі салалары. Халықаралық қақтығыстар теориялары. Халықаралық қатынастарды саясиландыру мәселесі. Қазіргі кезеңдегі халықаралық қатынастар динамикасының мәні мен мазмұны. Ішкі саяси және халықаралық-саяси (микро саяси және макро саяси) процестердің өзара тәуелділігі.

Тақырып 2. Халықаралық қатынастарды, жаһандық және өңірлік жүйелерді зерттеу теориясы мен әдіснамасын дамыту

Халықаралық қатынастарды, жаһандық және аймақтық жүйелерді зерттеудің теориялық тәсілдері. Халықаралық қатынастарды талдау деңгейлері және зерттеу әдістері. Халықаралық саяси қатынастарды жіктеу. Қазіргі халықаралық қатынастардағы негізгі тенденциялар. Ұлттық, өңірлік және жаһандық қауіпсіздік саласындағы халықаралық қатынастар субъектілерінің сыртқы саяси қызметі.

Тақырып 3. Халықаралық сала ұлттық мүдделерді іске асыру және қорғау кеңістігі ретінде

Халықаралық қатынастардың базалық санаты ретінде Ұлттық (ұлттық-мемлекеттік) мүдде ұғымы. Байырғы ұлттық-мемлекеттік мүдделер. Халықаралық саладағы ұлттық мүдделер. Мемлекеттердің ұлттық мүдделерінің қақтығысы. Ұлттық мүдделер негізінде сыртқы саяси стратегияны қалыптастырудың және олардың басымдықтарын анықтаудың шетелдік тәжірибесі. Қазіргі Қазақстанның ұлттық-мемлекеттік мүдделерін қалыптастыру. Әлемдік саясаттың күштік тұжырымдамасы және оны қазіргі

әлемдік процестерді талдау үшін қолдану мүмкіндіктері.

Тақырып 4. Жаһандану және адамзат өркениетінің жаһандық сын-қатерлері, әлемдік саясат

Біздің заманымыздың жаһандық проблемаларының пайда болуы мен мәні. Жаһанданудың біркелкі еместігінің көріну параметрлері. Глобалистика және саяси сала. Жаһанданудың қазіргі кезеңінің маңызды белгілері. Постиндустриализм және жаһандану. Жаһандық өлшемдегі ұлттық және аймақтық мәселелер. Қазақстанның жаһандану процестеріне қатысуы. Ірі аймақтық әлеуметтік-саяси қақтығыстардың жаһандық салдары.

Тақырып 5. Геосаясат және әлемдік дамудың геосаяси факторлары

Халықаралық қатынастардағы геосаясат. Геосаясаттағы күштің рөлі. Күштердің геосаяси орналасуы. Әлемнің геосаяси карталары және олардағы халықаралық қатынастардың алуан түрлілігінің көрінісі. Қазақстан Республикасының геосаяси жағдайы және ұлттық мүдделері. Қазіргі геосаяси қақтығыстардың даму тарихы мен ерекшеліктері. Саяси институттардың геосаяси қақтығыстарды реттеу жөніндегі қызметі. Геосаяси қақтығыстарды реттеу технологиялары.

Тақырып 6 . Болашақ әлемдік тәртіптің мүмкін модельдері

Жаңа әлемдік тәртіптің қалыптасу үрдістері. Қазіргі халықаралық тәртіп. Жаһандану және жаңа әлемдік тәртіп. Әлемді демократияландыру. Қазіргі әлемдегі интеграциялық процестер. Жаһандану дәуіріндегі әлемдік тәртіп. Сепаратизм немесе ұлттың өзін-өзі анықтау құқығы.

Тақырып 7. Жаһандық және өңірлік ұйымдар: олардың қызметінің мақсаттары, сипаты мен нысандары

Қазіргі халықаралық қатынастар жүйесіндегі жаһандық және аймақтық халықаралық ұйымдар. Жаһандық және өңірлік ұйымдар қызметінің мақсаттары мен құралдары. Аймақтық ұйымдардың түрлері. Жалпы құзыреттегі өңірлік ұйымдар. Саяси қақтығыстарды реттеудегі халықаралық ұйымдардың рөлі.

Тақырып 8. Жекелеген мемлекеттердің және олардың әртүрлі бағыттағы блок ұйымдарының сыртқы саясаты

Қазіргі мемлекеттерді жіктеудің негізгі принциптері. Жекелеген мемлекеттер мен олардың блок ұйымдарының сыртқы саясатының негізгі бағыттары. АҚШ, Ресей, Еуропа елдері, Қытай, Жапония және Орталық Азия мемлекеттерінің сыртқы саясатының негізгі бағыттары.. Таяу Шығыстағы діни экстремизм мен терроризм қаупінің өсу факторлары.

Тақырып 9. Үкіметтік емес ұйымдар мен қаржы-экономикалық құрылымдардың халықаралық қызметі

Үкіметтік емес ұйымдар азаматтық қоғамның интернационалдық құрылымы ретінде. Үкіметтік емес ұйымдар-халықаралық қатынастардың жаңа акторлары. Бреттон-Вудс жүйесінің халықаралық қаржы-экономикалық институттарының қызметі (ХВҚ, ДБ, ХҚДБ және т.б.). Қазіргі әлемдегі трансұлттық корпорациялардың рөлі.

Тақырып 10. Ұлттық, өңірлік және жаһандық қауіпсіздік саласындағы халықаралық қатынастар субъектілерінің сыртқы саяси қызметі

Халықаралық қатынастардағы Ұлттық қауіпсіздік мәселелері. Аймақтық және жаһандық қауіпсіздік жүйелері. ҚР бейбітшілікті нығайту және халықаралық қауіпсіздіктің орнықты жүйесін құру жөніндегі қызметі. Әлемнің саяси жүйесі және халықаралық қатынастардың жаңа қатысушылары. Ұлттық және халықаралық қауіпсіздіктің жаңа сын-қатерлері. Өңірлік қауіпсіздікке төнетін қауіп-қатерлер. "Гибридті соғыстар халықаралық державалардың бәсекелестік аймақтарындағы тұрақсыздықтың өсу факторлары ретінде.

Тақырып 11. Халықаралық терроризмге және идеологиялық экстремизмге қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық ынтымақтастық

Халықаралық терроризм әлеуметтік-саяси құбылыс ретінде. Саяси және қылмыстық терроризмді біріктіру. Халықаралық терроризм жаһандық құбылыс ретінде. Қазіргі экстремизм теориясы мен практикасы. Халықаралық террористік ұйымдар. Халықаралық терроризмге қарсы күрестің нормативтік-құқықтық базасын әзірлеу мәселелері. Халықаралық терроризмді болдырмау және жою жөніндегі негізгі мақсаттар мен міндеттер. Халықаралық терроризмге қарсы күрестің шетелдік тәжірибесі және терроризмге қарсы коалиция құрудың объективті негіздері. Қазіргі әлемде діни экстремизм мен терроризм қаупінің өсуі.

Тақырып 12. Қарусыздану саясатының саяси және әлеуметтік-экономикалық детерминанттары

Қару жарысы халықаралық шиеленістің ушығу факторы ретінде. Экономиканы милитаризациялаудың әлеуметтік-экономикалық даму процестеріне әсері. БҰҰ қызметіндегі қарусыздану мәселесі. Әлемнің әртүрлі аймақтарындағы қарусыздану мәселесі. Қарусыздану саласындағы саяси-құқықтық база. Әлемнің әртүрлі аймақтарындағы әскери қауіпсіздік және қарусыздану мәселелері. Қарусыздану саласындағы саясаттың болашағы. Қазақстанның ядролық қауіпсіздік мәселесі жөніндегі ұстанымы.

Тақырып 13. Жаһандық ақпараттық кеңістік жағдайындағы мәдениеттер диалогы. Халықаралық аренадағы ақпараттық қызметтің нысандары мен әдістері. Ақпараттық агрессия және ақпараттық соғыс. Ақпараттық кеңейту. Масс-ақпараттық кеңістіктегі мәдениет және ұлттық мәдениеттер. Әлемдік саясаттағы Интернет: формалар мен қиындықтар. Қазіргі әлемдегі мәдениеттердің өзара әрекеттесуі. Жаһандық ақпараттық кеңістік жағдайында ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету проблемалары.

Тақырып 14. Қазақстан Республикасы Халықаралық қатынастар жүйесінде Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты мен дипломатиясы. Қазақстан Республикасының көпвекторлы сыртқы саясаты. Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан: көпполярлы әлемдік құрылыс тұжырымдамасы және қауіпсіздіктің негізгі санаттары. ҚР Конституциясы ҚР субъектілерінің құқықтары және халықаралық істерді жүргізу туралы. Сыртқы

байланыстарды реттейтін қолданыстағы заңнамадағы ҚР субъектілері. Қазақстан Республикасының бейбітшілікті нығайту, жанжалды жағдайларды, дағдарыс құбылыстарын реттеу жөніндегі делдалдық қызметі.

Тақырып 15. Қазіргі әлемдегі Қазақстан

Қазіргі әлемдегі Қазақстанның геосаяси шындықтары. Қазақстан Республикасының геостратегиялық мүдделері және оның сыртқы саяси стратегиясын таңдау. Еуразиялық одақ геосаяси категория ретінде. Қазақстанның экономикалық әлеуетін пайдалану перспективалары. Каспий теңізі-геосаяси проблема. Каспий маңы мемлекеттерінің теңізді бөлу жөніндегі ұстанымы. Қазақстанның ЕурАзЭҚ, ШЫҰ, ҰҚШҰ, АӨСШК сияқты халықаралық және өңірлік ұйымдарға қатысуы.

«Саяси ғылымдағы зерттеу әдістері» пәні

Тақырып 1. Әлеуметтік ғылымдардағы зерттеулердің ерекшелігі

Ғылыми әдіснаманың деңгейлері: философиялық, жалпы ғылыми, нақты ғылыми. Ғылыми жұмыстың әдістемесі, оның деңгейлері: философиялық, жалпы ғылыми, нақты ғылыми. Ғылыми зерттеулердегі "Гипотеза" және "зерттеу мәселесі". "Әдіс" ұғымының мәні. Ғылыми зерттеудің негізгі әдістерін жіктеу. Операциялық: теория мен байқау арасындағы байланыс. Операциялық анықтамалар. Өлшеу. Өлшеу деңгейлері. Теориялық конструкцияларды концептуализациялау және пайдалану. Өлшеу қатесі. Валидтілік. Сенімділік. Ғылыми зерттеулердегі пәнаралық тәсіл. Әлеуметтанулық зерттеу әдістерін саясаттануда қолдану ерекшеліктері қазіргі қоғамның ақпараттық мәдениеті мен құндылықтарының ғылымның дамуына әсері.

Тақырып 2. Саясаттану зерттеу әдістемесі

Қолданбалы саяси зерттеулер тұрғысынан "әдістеме", "әдіс", "әдістеме". Қазақстан Республикасында саяси ойдың дамуы. Қазақстан Республикасындағы саяси зерттеулердің жай- күйі мен перспективалары. "Саяси теория", "саяси зерттеу әдіснамасы" ұғымдары.

Тақырып 3. Саясатты зерттеудегі ғылыми тәсілдер

Саяси өмірді зерттеудің аспаптық тәсілдері мен заманауи әдістері. Саяси режимдерді зерттеуде салыстырмалы тәсілді қолдану. Саясаттану зерттеулеріндегі құрылымдық- функционалдық және жүйелік тәсілдердің айырмашылықтары. Мәдени тәсіл, оны саяси зерттеулерде қолдану. Институционалдық және нормативтік тәсілдер. Тарихи көзқарас, оны саяси зерттеулерде қолдану. Саяси зерттеулерде этнология әдістерін қолдану. саясаттану зерттеулеріндегі бақылау әдісі. Саясаттану ғылымында математикалық әдістерді қолдану ерекшеліктері.

Тақырып 4. Қолданбалы саяси зерттеулер

Саяси зерттеулерде сапалы әдістерді қолданудың артықшылықтары. Саяси зерттеу деректерін өңдеу мен талдаудың негізгі принциптері. Саясаттану зерттеулері үшін мәліметтерді жинау мен өңдеудің негізгі әдістері. Саясаттану зерттеулеріндегі сараптамалық бағалау әдісі. Кейс-стадиді саяси зерттеулерде қолдану ерекшеліктері. Саяси процестер мен

құбылыстардың проблемалары бойынша мазмұнды талдауды қолдану техникасының негізгі кезеңдері мен ерекшеліктері. Мазмұнды талдаудың сандық және сапалық түрлері. Қолданбалы саяси зерттеулерде когнитивті карта жасау техникасын қолдану ерекшеліктері. Қолданбалы саяси зерттеулерде эмпирикалық әдістерді қолданудың маңыздылығы. Саяси оқиғалар мен құбылыстарды талдау үшін модельдеуді қолдану ерекшеліктері.

Тақырып 5. Саяси талдау және болжау

Саяси талдаудың іргелі, эмпирикалық және қолданбалы түрлері. Саяси талдау мен болжаудың сандық және сапалық әдістері. Саяси процестер мен құбылыстарды зерттеуде ситуациялық талдау әдісін қолдану. Саяси зерттеулер үшін индекстерді қолдану (демократия индексі, жаһандық терроризм индексі және т.б.). Саясаттану зерттеулеріндегі SWOT талдауы. Саяси жағдай мен процестерді зерттеудегі Ивент-талдау. Саяси болжаудағы Дельфи әдісінің қолданылуы. Сценарий (болжам) әдісі. Саяси процестер мен құбылыстар мәселелері бойынша мәтіндік ақпаратты қолданбалы талдаудың негізгі сипаттамалары. Саяси жағдайларды диагностикалаудың түрлері мен әдістері. Саяси процестерді саясаттанудағы зерттеу әдісі ретінде институционалдық талдау. Саясаттану зерттеулеріндегі модельдеу процесі. Саяси мінез-құлықтың математикалық модельдерінің мысалдары. Модельдердің басқа түрлері (өлшеу, сипаттау, түсіндіру, критерий, болжау). Саяси талдау этикасының негізгі принциптері.

Тақырып 6. Саясаттанудағы жүйелі және құрылымдық-функционалдық тәсілдер

Жүйелік талдау саясат ғылымында қолданылатын күрделі әдіс ретінде. Д. Истон- саясаттанудағы жүйелі тәсілдің негізін қалаушы. Жүйелік талдаудың даму кезеңдері. Жүйелік талдау деңгейлері, пәнаралық сипат. Жүйелік талдаудың негізгі өлшемдері: құрылымы, әрекеті, қалыптасуы. Саяси процестегі құрылым элементтерінің рөлі, олардың өзара байланысы мен өзара әрекеті.

Тақырып 7. Салыстырмалы әдіс

Саяси зерттеудің салыстырмалы әдісі мен стратегиясы. Салыстырмалы зерттеудің негізгі кезеңдері. Зерттеу объектісін таңдау мәселесі. Салыстырмалы зерттеулердің түрлері: кросс-ұлттық салыстыру; жеке жағдайларды салыстырмалы түрде сипаттау; екілік талдау; кросс-мәдени және Кросс-институционалды салыстыру. Саясаттану саласындағы салыстырмалы талдау деңгейлері. Салыстырмалы талдау деңгейіне сәйкес гипотезаларды тұжырымдау. Мәліметтерді концептуализациялау, эмпирикалық өңдеу ерекшеліктері. Саяси ғылымның дамуындағы салыстырмалы әдістің маңызы.

III. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. Ғылыми-практикалық

- түсіндірме.– Астана, 2018. – 664 б.
2. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты Қазақстан халқына Жолдауы //www.akorda.kz
  3. Мұсатаев С.Ш. Саяси билік: Оқу құралы. Алматы: Қазақ университеті. – 2015
  4. Назарбаев Н.Ә. Тәуелсіздік дәуірі. – Астана, 2017. – 508 б.
  5. Мұсатаев С.Ш. Ұлттық мүдденің ақиқаты мен аманаты.-Алматы, 2016.-389 б.
  6. Абсаттаров Р.Б. Саясаттану негіздер". –1-2 том. Өзгертіліп, толықт. 3-ші басылым -Алматы: Қарасай, 2018;
  7. Андерсон Джеймс Э.Мемлекеттік саясат – Алматы. «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры. 2020.– 448 б.
  8. Шумеков З.Ш., Жанбекова З.Х., Кернебаев А.С. Мемлекеттің басқару теориясы: оқу құралы. – ҚКЭУ, 2015
  9. Мемлекеттік басқару және мемлекеттік қызмет. – Астана: Академия государственного управления при Президенте РК, 2010. – № 3. – 214 с.
  10. Гаджиев К.С. Политология. Учебное пособие. – М.: Юрайт, 2016
  11. Мухаев, Р. Т. Политология: учебник для академического бакалавриата / Р. Т. Мухаев. — 5-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2014
  12. Andrew Heywood. Politics. Fifth Edition. - New York, 2019.
  13. Государственная политика и управление. / Под. ред. Соловьева А.И.-М., 2017.- 408 с.
  14. Самойлов В.Д. Государственное управление. Теория, механизмы, правовые основы: учебник. ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право 2013. - 311 с.
  15. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. – М.: Омега-Л,2014;
  16. Формы и методы в государственном управлении: учебное пособие /Братановский С.Н., Деменчук Д.В. - Директ-Медиа.: 2017. - 180 с.
  17. Лобанов В. В. Государственная политика: разработка и реализация.- М., 2000; Государственная политика и управление. В 2 частях./Под ред. Л.В.Сморгунова. – М.:2016
  18. Насимова Г.О. Политическая конфликтология.- Алматы, 2008.
  19. Нечаева Е.Л., Аскеева Г.Б., Бекеева Л.К. Методы политических исследований. Алматы: Printmaster, 2011. - 126 с.;
  20. Кылышбаева Б.Н. Конфликтология./ Учебное пособие. Алматы: «Қазақ университеті», 2010
  21. Боришполец, К.П. Методы политических исследований: учеб. пособие для студентов вузов /- М.: Аспект Пресс, 2005.- 220, [4]
  22. Allan Bryman, Social Research Methods, 4th Edition 4th Edition, Oxford University Press, 2012.
  23. Гаджиев К.С. Сравнительная политология. – 2-е изд., пер. и доп. Учебник. – М.: Юрайт, 2016

24. Сравнительная политология / Учебник под ред. О.В. Гаман-Голутвиной. М.: МГИМО, 2015
25. Ким Л.М. Политическая имиджеология. КазНУ им. аль-Фараби.- Алматы: Қазақ ун-ті, 2018
26. Султанов Б.К. Казахстанский путь - 2050. Книга 3. Последовательная и предсказуемая внешняя политика. Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2014. - 303 с.
27. Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты: Оқулық. – Алматы: 2012. – 424 б.

Қосымша:

1. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқаруды дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы
  2. «Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметі жаңа моделінің тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2011 жылғы 21 шілдедегі № 119 Жарлығы
  3. Аймагамбетов Е.Б. Жетписбаева М.К. Мусатаева А.А. Қазақстандағы нәтижелер бойынша мемлекеттік басқару (халықты жұмыспен қамту аясының мысалында.- Караганда, издательство КЭУК, 2016 г.- 131 с.
  4. Сатаев С.А., Бақытжанұлы Н. Ұлт өрлеуі: адам игілігі – жаңа саясат арқауы монография. – Астана: Елорда жастары, 2011
  5. Доғалов А. Н., Досмағанбетов Н. С. Экономикалық теория: оқулық. /А. Н. Доғалов, Н. С. Досмағанбетов/. –Алматы, 2014 – 360 б.
  6. Әбдікерова Г.О. Тұлға әлеуметтануы. Алматы: Қазақ университеті, 2009. - 222 с.
  7. Тупчиенко В.А. Государственная экономическая политика. М., 2010.
  8. Қазақстан Республикасындағы діни ахуалды дамытудың өзекті мәселелері / З.К.
- Шәукенова мен С.Е. Нұрмұратовтың жалпы редакциясымен. – Алматы: ҚР БҒМ ҒК ФСДИ, 2013. – 135 б.
9. Медеубаева Ж.М.Халықаралық қатынастар теориясы. Оқу құралы. - Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық Университеті. – 2006.- 98 бет;
  10. Балапанова Ә.С., Қайдарова Ә.С., Таужанова К Ж. Геосаясат: хрестоматия. – Алматы: Қазақ университеті, 2010. – 298 с.
  11. Иватова Л.М., Қайдарова Ә.С., Мухитденова Ә.Т. Халықаралық қатынастар теориясы. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. - 292 б.
  12. Амреева А.А. Діни экстремизм мен терроризм: мәні және Қазақстанға ықпалы. – Алматы: 2005. – 208 с.
  13. Төлеев М.С. Халықаралық терроризм Орталық Азия елдеріне төнетін қауіп-қатер ретінде. – Алматы: Нур-Принт, 2015. – 185 с.
  14. Сеңгірбай М.Ж. Этносаралық конфликт және оның алдып алу мен реттеу технологиялары. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 214 с.
  15. Насимова Г.О. Саяси конфликтология. – Алматы: Құнды қағаздар, 2008.
  16. Қылышбаева Б.Н. Қақтығыстану. /Оқу құралы. Алматы: «Қазақ университеті», 2009

17. Бұхарбаев Б.С. Қарулы қақтығыстардағы ақпараттық технологиялар: әлемді тәжірибе және келешегі. – Алматы: КИСИ при Президенте РК, 2012. – 260 с.
18. Смағұлов, Ж.Қ.; Такиров, С.У.; Рүстемова, Ж.А. Гуманитарлық ғылымдар саласында ғылыми зерттеуді ұйымдастыру және жоспарлау.-2014
19. Илеуова Г. Т., Мекебаева М. А. Әлеуметтік зерттеулердің методологиясы және ұйымдастырылуы. Алматы: ҚазҰУ, 2014. - 40 б.
20. Қазақстан экономикасының трансформациясы. Астана: «IndigoPrint» баспаханасы, 2019. – 344 б.
21. Турекулова, Д.М. Экономическая безопасность государства: учебное пособие.- Алматы: Эверо, 2015
22. Мухтарова К.С. Государственное управление экономической безопасностью в Республике Казахстан: учебник.- Алматы, 2014
23. Институционализация взаимодействия гражданского общества с публичной властью в публично-правовых образованиях: монография / [под общ. ред. А. И. Кузьмина, Л. И. Ворониной]. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2018. – 168 с.
24. Чеботарев А.Е. Политическая мысль суверенного Казахстана: динамика, идеи, оценки. Алматы: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2015
25. Қ.Ж. Асыллов. Қазіргі замандағы Қазақстанның саяси партиялары / – Нұрсұлтан: Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы ҚСЗИ, 2019. – 244 б .
26. Нығыметов Г.С., Шибутов М.М., Кадыржанов Р.К. и др. Социальная модернизация Казахстана. – Астана: Институт Евразийских исследований, 2017. – 360 с.
27. Троненкова О.М. Политическое лидерство. Теории элит: учебное пособие – М., 2019
28. Киселев А.Г. Информация и коммуникация в государственном управлении. М.,- Инфра.- 2019.-268 с.
29. Коммуникативная политика Республики Казахстан. Под. Ред. Е.Ж. Бабакумарова.- Астана, 2017
30. Малышева М.А. Теория и методы современного государственного управления. Учебно-методическое пособие. — СПб.: Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ — Санкт-Петербург, 2011.- 280 с.
31. Воробьев, В. П.; Социология бюрократии: классические теории: учеб. пособие / В. П. Воробьев. – Пенза: Изд-во ПГУ, 2017. -112 с.
32. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет негіздері: оқу құралы /Жалпы редакциясын басқарған б.ғ.д., профессор Б. С. Абдрасилов. –Астана: Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы, 2016. – 176 б.;
33. Зайниева Л.Ю. Мемлекеттік жастар саясаты: Қазақстан әлемдік тәжірибе тұрғысында. – Алматы: Дайк-Пресс, 2009. – 284 с.
34. Национальная безопасность Казахстана: иерархия угроз. Центрально-Азиатское агентство политических исследований /Под ред.Е.Карина. –

Алматы, 2010

35. Нуртазина, Р.А. Национальная безопасность Республики Казахстан: учебное пособие.- Алматы: Бастау, 2014.
36. Иватова Л.М., Балапанова Ә.С. Қазақстанның ұлттық қауіпсіздігі: негізгі бағыттары, тенденциялары, басымдықтары. – Алматы: Қазақ университеті, 2007. – 338 с.
37. Алияров Е.Қ. Қазақстан Республикасының Ақпараттық қауіпсіздігінің жағдайы. Алматы: Қазақ университеті, 2004-68 с.
38. Сұлтанбаева Г.С. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы саяси коммуникация: шетелдік тәжірибе және Қазақстан . – Алматы: 2010. – 360 с.
39. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы: Оқулық. Көбеев, Е.Қ.; Ахметова, Н.С.; Байжанова, К.Т.- 2013
40. Нысанбаев А.Н. Роль СМИ в консолидации современного Казахстанского общества.
– Алматы: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2010. – 223 с .
41. Алияров Е.К. Информационная политика Республики Казахстан в условиях глобализации. – Алматы: Экономика, 2006. – 400 с.
42. Назарбаев Н. Казахстанский путь, – Караганда, 2006 – 372 с.
43. Казахстанская модель этнополитики /. — Алматы: КИСИ при Президенте РК, ФОНД им. Ф. Эберта, 2002. — 148 с.
44. Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы / Под общ. ред. З.К. Шаукеновой. – Алматы: ИФПР КН МОН РК, 2012. – 220 с.
45. Балапанова А.С., Козырев Т.А. Религия и государственная политика Казахстана. – Алматы: Қазақ университеті, 2012
46. Хамзина Ш. Ш., Жумабекова Б. К.Экология и устойчивое развитие. Алматы, 2015
47. Фирсова И.А. Управленческие решения: Учебник для бакалавров / И.А. Фирсова, О.В. Данилова, С.В. Карпова; Финуниверситет; под общ. ред. И.А. Фирсовой. - М.: Юрайт, 2012 - 400 с.
48. Панина О. Принятие и исполнение государственных решений- М, 2014
49. Современные международные отношения / Под ред. Торкунова А.В., Мальгина А.В – М.: Аспект-пресс, 2019. - 687 с.
50. Байзакова К.И., Кукеева Ф.Т., Нурша А.К., Сарабеков Ж.А., Беков К.Б. Ключевые тенденции и вызовы в геополитическом окружении Республики Казахстан. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. - 160 с.
51. Nau H.R. Perspectives on International Relations. Power/Institutions/Ideas. 5th Ed. Los Angeles, CA: SAGE Publications Ltd, 2017. - 608 p.
52. Карпович, О. Г. Глобальные проблемы и международные отношения [Текст] : монография / -М., 2014
53. Будаева, С. В. Современный терроризм: сущность, типология, проблемы противодействия : учебное пособие / С. В. Будаева, П. В. Сапунова ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Забайкал. гос. ун-т. – Чита : ЗабГУ, 2013. – 116 с.
54. Чуфаровский, Ю. В. Терроризм: особенности международного

противодействия; Центр стратег. конъюнктуры. – Пушкино : Центр стратегической конъюнктуры, 2014.

– 155 с.

55. Тарасова, С.В. Международные конфликты: эволюция научных представлений, причины, последствия, пути урегулирования : учебное пособие М.: МГУУ ПМ, 2019

56. Шипилов А., Анцупов А. Конфликтология, Учебник для вузов.- М., 2015

57. Конфликтология: учебное пособие для бакалавров / отв. ред. А. Я. Гуськов. Москва : Прспект, 2015

58. Светлов В.А. Управление конфликтом. Новые технологии принятия решений в конфликтных ситуациях [Электронный ресурс] : учебное пособие / В.А. Светлов.—

2-е изд. — Электрон. текстовые данные. — Саратов: Ай Пи Эр Медиа, 2019. — 136 с.

59. Томас Шеллинг Стратегия конфликта [Электронный ресурс] / Шеллинг Томас. —

Электрон. текстовые данные. — М. : Социум, Институт распространения информации по социальным и экономическим наукам (ИРИСЭН), 2014. — 368 с.— 978-5-906401-07-6. — Режим доступа: [\http://www.iprbookshop.ru/28731.html;\](http://www.iprbookshop.ru/28731.html)

60. Галанина О.Н. Технологии регулирования конфликтов [Электронный ресурс]

:учебное пособие / О.Н. Галанина. — Электрон. текстовые данные. — Казань: Казанский национальный исследовательский технологический университет, 2016.— 136 с. — 978-5-7882-2069-7. — Режим доступа:[\http://www.iprbookshop.ru/79564.html](http://www.iprbookshop.ru/79564.html)

61. Сафонов А.А. Основы научных исследований. Учебное пособие. Владивосток, 2011;

62. Методы и средства научных исследований: учеб. пособие / Ю. Н. Колмогоров [и др.].

— Екатеринбург : Изд-во Урал.ун-та, 2017.— 152 с.

63. Creswell, John, Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches, 2014, Sage Publication

64. Теория и методология политической науки: учебник / коллектив авторов; под общ. ред. С.В. Расторгуева. – Москва: КНОРУС, 2019. – 218 с.

65. Методы и средства научных исследований: учеб. пособие / Ю. Н. Колмогоров [и др.].

— Екатеринбург : Изд-во Урал.ун-та, 2017.— 152 с.

66. Колесников В.Н., Семенов В.А. и др. Политический анализ и прогнозирование. Учебное пособие. Стандарт третьего поколения. – СПб.: Питер, 2014.

67. Инновации в государственном и муниципальном управлении: учебное

68. пособие. СКФУ.: 2016. - 284 с.; Ахметов С.К. Развитие местного государственного управления и самоуправления в Республике Казахстан. – Алматы: Академия государственного управления при Президенте РК,

2008. – 29 с.
69. Пикулькин А.В. СисТақырып государственного управления: учебник . М.: Юнити- Дана, 2017.
  70. Тишков В.А., Шабаев Ю.П. Этнополитология: Политические функции этничности. Учебник для вузов. – М.: Издательство Московского государственного университета (Библиотека факультета политологии МГУ им. М.В. Ломоносова), 2013. – 413 с.
  71. Шайкемелев М.С. Казахская идентичность. Монография – Алматы: ИФПР КН МОН РК, 2013. – 272 с.
  72. Н.Киселева, Н.Данченко. Государственная региональная политика. Ставрополь, 2019 Государственная региональная политика: учебное пособие / Данченко Н.В., Киселева Н.Н., Браткова В.В. – СКФУ.: 2015. – 159 с.
  73. Семенов, В. А. Политический менеджмент / В. А. Семенов, В. Н. Колесников. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 298 с.
  74. Пушкарева, Г. В. Политический менеджмент : учебник и практикум для академического бакалавриата / Г. В. Пушкарева. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 365 с.
  75. Колесников В.Н., Семенов В.А. Политический менеджмент. Учебное пособие. — СПб.: Питер, 2012. — 320 с.
  76. Дипломатическая служба Республики Казахстан / учебное пособие. Под общ. ред. Токаева К.К. – Алматы: Дом Печати «Эдельвейс», 2004
  77. Байзакова К.И., Кукеева Ф.Т., Нурша А.К., Сарабеков Ж.А., Беков К.Б. Ключевые тенденции и вызовы в геополитическом окружении Республики Казахстан. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2014. - 160 с.
  78. Внешняя политика Республики Казахстан. Учебник. Коллектив авторов: Байзакова К. И., Кукеева Ф.Т., Губайдуллина М. Ш., Макашева К.Н., Мовкебаева Г.А., Черных И.А., Чукубаев Е.С. — Алматы: Қазақ университеті, 2006. — 303 с.
  79. Козина В.В. Демографическая история Казахстана (конец XIX – нач. XXI вв.).- Учеб.пос. - Караганда: Изд-во КарГУ, 2007
  80. Зосименко, И.А. Политический консалтинг : учебное пособие / И. А. Зосименко, В. А. Чернов. – Ульяновск : УлГТУ, 2013. – 203 с.
  81. Kriesberg L.6 Bruce W. Constructive conflict.- USA, New-York, 2012
  82. Алексеенко А., Жусупова А., Илеуова Г. и др. Социальный портрет современного казахстанского общества. - А.: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2015
  83. Худько Е.В. Международный опыт антикризисной политики: РАНХиГС. – 2010 г. – 147 с.
  84. Ицхак Адизес. Как преодолеть кризисы менеджмента. Диагностика и решение управленческих проблем. – Смарт Ридинг, 2020
  85. Капаров С.Г. Модернизация государственной службы в Республике Казахстан: учебное пособие. - Астана, Академия госуправления при Президенте РК.- 2016

86. Иватова Л.М. Кадровый резерв государственной службы Республики Казахстан: методы и технологии работы с ним. – Алматы: Қазақ университеті, 2014
87. Hiba Khodr. Public Administration and Political Science. – 2015
88. Alimova S.B. Public administration. Textbook. – Karaganda, 2020. - 240 p.
89. Коммуникативная политика Республики Казахстан. Под. Ред. Е.Ж. Бабакумарова.- Астана, 2017
90. Эволюция государственного управления в зарубежных странах: учебное пособие. СКФУ: 2014. - 123 с.
91. Сирота А.М. Политическая конфликтология.- Санкт-Петербург, 2018
92. Абашидзе А., Солнцев А. Мирное разрешение международных споров: современные проблемы., М., 2011
93. Л.Ахметова и др. Разрешение социальных конфликтов : учеб.-метод. пособие.- Астана: ИП Волкова, 2010.- 178 с.
94. Кеннеди Г. Переговоры . Полный курс.-М., 2018
95. Управление конфликтами: учебное пособие [Текст] / сост. Е.В.Рябинина. – Челябинск: ЮУГГПУ, 2016. – 94 с.
96. Современные технологии в публичной политике и управлении : учебное пособие / под ред. О. А. Сиденко ; Воронежский государственный университет. – Воронеж : Издательский дом ВГУ, 2018. –228 с.
97. Адилова, Л.Ф. Имидж лидера в современных политических практиках / КазНУ им. аль-Фараби.- Алматы: Қазақ ун-ті, 2002.- 282 с.
98. Исаев Б.А.Теория партий: Учебное пособие. Балт. гос. техн. ун-т. - СПб., 2008.
99. Политическая сисТақырып : теоретические аспекты и опыт Казахстана. Уч. пособие / Булуктаев Ю.О., Буканова Ж.К., Иманбаева С.Е., Масатова Б.Б. - Астана:Школа политического менеджмента, 2016. – 156 с.
- 100.Введение в прикладной анализ международных ситуаций: учебник / под ред. Т.А. Шаклеиной. М.: Аспект Пресс, 2018
- 101.Турунок С.Г. Политическая конфликтология и технологии урегулирования конфликтов: учебник. М.: КНОРУС, 2019
- 102.Козырев Г.И. Политическая конфликтология.- М.: ИД «Форум», 2008. - 432 с.
- 103.Степанова Е.И. Современная конфликтология - М.: УРСС, 2008. - 176 с.
- 104.Вопросы казахстанской политологии. /Сост.Иванов И.П. — Алматы: КНУ.2014
- 105.Мальшева М.А. Теория и методы современного государственного
- 106.управления. Учебно-методическое пособие. — СПб.: Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ — Санкт-Петербург, 2011.- 280 с.;
107. Воробьев, В. П.;Социология бюрократии: классические теории: учеб.пособие / В. П. Воробьев. – Пенза: Изд-во ПГУ, 2017. -112 с.
- 108.Ударцев С. Ф. Казахстан: конституционная реформа 2017 года: (Комментарий к Закону Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в Конституцию Республики Казахстан» от 10 марта 2017 г. № 51-VI ЗРК) /

- АО «Университет КАЗГЮУ». Научно-исследовательский институт правовой политики и конституционного законодательства / С. Ф. Ударцев. – Астана: Фолиант, 2018
109. Вострецова, Е.В. Основы информационной безопасности: учебное пособие для студентов вузов / Е.В. Вострецова. — Екатеринбург: Изд-во Урал.ун-та, 2019
110. Земельная дискуссия: хронология, содержание, итоги. монография. – Астана: КИСИ при Президенте РК, 2016.
111. Лаумулин М. «Арабская весна» 2011 года: социально-политические изменения на Арабском Востоке и их международные последствия.- Алматы, 2011
112. Тарасова, С.В. Международные конфликты: эволюция научных представлений, причины, последствия, пути урегулирования. - М.: МГУУ ПМ, 2009;
113. Карпович, О. Г. Глобальные проблемы и международные отношения [Текст] : монография. – М., 2014.
114. Володенков С. В. Интернет-коммуникации в глобальном пространстве современного политического управления. — Издательство Московского университета,-Москва, 2018. — 272 с.;
115. Карабаева А.Г. История и философия науки.- Алматы.- 2009
116. Электронное правительство в Казахстане: реализация и перспективы. Электронный научный журнал «edu.e-history.kz» № 2(06)
117. Вылезагин Д.А. «Введение в политическую имиджелогия: учебное пособие». – М., 2014
118. Политическая имиджелогия: учебн. пособие/ под ред. А.А. Дергача, Е.Б. Перельгиной и др. - М.: Аспект-пресс, 2006
119. Селентьева Д. О Политическая имиджелогия : учеб. пособие для бакалавриата и магистратуры. – М.:«Изд-во Юрайт», 2018
120. Трухачёв, В. В. (2010). Национальные интересы: теоретический дискурс проблемы. Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Политология, (1).
121. Гибридные войны в хаотизирующемся мире 21 века. Под. Ред. Цыганкова В. - М., 2017
122. Петров А.В. Современная демократия: теории и практики. Иркутск, 2013
123. Современные демократические преобразования в Республике Казахстан. - Алматы. - 2008, 293с.
124. Даль Р. Введение в теорию демократии. - М.: Наука, 1992 с.- 158 с.
125. Баранов Н.А. Трансформации современной демократии. СПб.: БГТУ, 2006;
126. Казахстан в современном мире: реалии и перспективы. - Алматы. - 2008, 346с.
127. Даль Р. Демократия и ее критики. М., 2003;
128. Грачев М.Н., Мадатов А.С. Демократия: методология исследования, анализ перспектив. М., 2004
129. Володенков С. В. Интернет-коммуникации в глобальном пространстве

- современного политического управления. — Издательство Московского университета, Москва, 2018. — 272 с;
130. Володенков С. В., Щегловитов А. Е., Демчук А. Л. Техника работы в социальных сетях и с ресурсами Интернета. — Москва, 2016. — 83 с.
131. Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура: политические установки и демократия в пяти странах / Габриэль Алмонд, Сидней Верба; [пер. с англ. Е. Генделя] М.: Мысль, 2014. 499 с.
132. ЛИДЕР: президентская власть в Казахстане на рубеже эпох: Монография. — Астана: ТОО «Издательство «Норма К», 2012. — 528 с.
133. Национальные истории на постсоветском пространстве – II. Десять лет спустя/ Под редакцией Ф. Бомсдорфа, Г. Бордюгова. – М.: Фонд Фридриха Науманна, АИРО-XXI, 2010; Масанов Н.Э., Абылхожин Ж.Б., Ерофеева И.В. Научное знание и мифотворчество в современной историографии Казахстана. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007.
134. Теория и методы в современной политической науке: Первая попытка теоретического синтеза / под ред. С. У. Ларсена; (пер. с англ. Е. Л. Жуковой). - М., 2009.
135. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учебник для студентов вузов. - М.: Аспект Пресс, 2010;
136. Молдашев К.Б. От идеи к публикации: методология исследований в социальных науках. - Алматы, 2017
137. Белокреницкий В.Я. Восток в мирополитических процессах. М., 2010.
138. Звягельская И.Д. Конфликты и войны XXI века. Ближний Восток и Северная Африка.-М., 2015.
139. Косиченко А.Г. Государство и религия. Алматы, 2010;.
140. Бурова Е. Е., Косиченко А. Г. Актуальные проблемы развития религиозной ситуации в Республике Казахстан - 2013. — 137 с.
141. Семенов, В. А. Политический менеджмент : учеб. пособие для академического бакалавриата / В. А. Семенов, В. Н. Колесников. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 298 с.;
142. Бокаев С.О. Политические технологии как фактор формирования общественного мнения и электорального поведения: мировой опыт и Казахстан.- А.: Қазақ университеті, 2009
143. Политическая коммуникация. Теория, образование, опыт : учеб. пос. : в 2 ч. Ч. 1 : Исследование и преподавание политической коммуникации / З. Ф. Хубецова ; науч. ред. С. Г. Корконосенко. — М. : ООО «Смелый дизайнер», 2017. — 142 с.
144. Анохина Н.В., Малаканова О.А. Политическая коммуникация // Политический процесс: основные аспекты и способы анализа / под ред. Е.Ю. Мелешкиной. М: "Инфра-М", 2017. 302 с.
145. Жигалова, В. Н. Инвестиции в человеческий капитал: Учебное пособие [Электронный ресурс] / В. Н. Жигалова. — Томск: ТУСУР, 2018. — 97 с. — Режим доступа: <https://edu.tusur.ru/publications/8389>

Интернет-ресурсы:

1. Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы // http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z010000148_;
2. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқаруды дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы
3. Об утверждении Концепции развития государственного управления в Республике Казахстан до 2030 года // <https://adilet.zan.kz/rus/docs/U2100000522>
4. Стратегии «Казахстан-2050» / https://www.akorda.kz/ru/official_documents/strategies_
5. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бағдарламалары/ <https://primeminister.kz/kz/documents/gosprograms>
6. «Ақпараттық Қазақстан -2020» Мемлекеттік бағдарламасы. - Астана.-2013
7. Государственная программа формирования и развития национальной информационной инфраструктуры Республики Казахстан / https://adilet.zan.kz/rus/docs/U010000573_
8. Санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру мен жүргізудің кейбір мәселелері туралы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020935>
9. Об утверждении Государственной программы "Цифровой Казахстан"
10. Постановление Правительства Республики Казахстан от 12 декабря 2017 года № 827. // <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1700000827>; <https://digitalkz.kz/o-programme/>
11. Совет по молодежной политике — Официальный сайт. [www.akorda.kz / sovet-po- molodezhnoi-politike](http://www.akorda.kz/sovet-po-molodezhnoi-politike)
12. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ҚРЗ Кодексі // [/adilet.zan.kz/kaz/docs/ K070000212](http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K070000212);
13. Ядролық қаруға тыйым салу туралы шартты ратификациялау туралы
14. Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 3 шілдедегі № 261-VI ҚРЗ. // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000261>
15. Президенттік жастар кадр резервінің кейбір мәселелері туралы [https://www.akorda.kz/kz/legal_acts/decrees/prezidenttik-zhastar-kadr-rezervinin-keibir- maseleleri-turaly](https://www.akorda.kz/kz/legal_acts/decrees/prezidenttik-zhastar-kadr-rezervinin-keibir-maseleleri-turaly);
16. Қазақстан Республикасының дін саласындағы мемлекеттік саясатының 2017 - 2020 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы
17. Концепция семейной и гендерной политики в Республике Казахстан до 2030 года/ <https://kasipodaq.kz>
18. Қазақстан Республикасында азаматтық қоғамды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдасы// <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2000000341>;
19. Государственная программа формирования и развития национальной информационной инфраструктуры Республики Казахстан / https://adilet.zan.kz/rus/docs/U010000573_
20. О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан Закон Республики Казахстан от 23 января 2001 года № 148. / http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z010000148_

21. Об образовании. Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III. / <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>
22. <https://primeminister.kz/ru/gosprogrammy/gosudarstvennaya-programma-po-realizacii-yazykovoy-politiki-v-respublike-kazahstan-na-2020-2025-gody-911597>
23. О науке. Закон Республики Казахстан от 18 февраля 2011 года № 407-IV./ <http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1100000407>:
<https://www.oecd.org/eurasia/countries/Eurasia-Reforming-Kazakhstan-Progress-Challenges-Opport.pdf>
24. Гражданское общество в Республике Казахстан: концептуальные основы и реальность развития
[/http://www.alternativakz.com/uploads/grazhdanskoe_obschestvo](http://www.alternativakz.com/uploads/grazhdanskoe_obschestvo)
25. «Рухани Жаңғыру» - программа, которая вдохновляет// <https://cyberleninka.ru/article/n/ruhani-zha-yru-programma-kotoraya-vdohnovlyet>
26. Казахстанская модель общественного согласия и общенационального единства Н.А.Назарбаева/https://assembly.kz/ru/kazakhstanskaya-model-obshchestvennogo-soglasiya-i-obshchenatsionalnogo-edinstva-n-a-nazarbaeva_ru